

Болести по кориандъра

Автор(и): доц. д-р Петър Чавдаров, от Институт по растителни генетични ресурси в Садово

Дата: 11.10.2017 Брой: 10/2017

Кориандърът (Coriandrum sativum L.) е важно ароматно растение, отнасящо се към семейство Сенникоцветни (Apiaceae). През последните години площите му са значителни и остават стабилни през годините, особено в Югоизточна България. Заплевеляването, развитието на болести и неприятели на площите са едни от главните неблагоприятни фактори, които ограничават добива и качеството му.

При тази култура се срещат редица болести, предизвикани от вирусни, бактериални и гъбни фитопатогени. У нас са наблюдавани инфекции от следните важни за културата болести:

Бактериално почерняване на плодовете – *Xanthomonas campestris* pv. *coriandri*

Болестта се появява ежегодно в периода на цъфтеж по връхните още зелени плодове, но симптоми могат да се наблюдават по цвет-ните дръжки и по невдървесинените стъбла. По тях се развиват тънмомаслени петна, които по-късно хлътват и добиват черен цвят. При благоприятни условия за развитието и разпространението на бактерията нападението по плодовете може да достигне 80–90%. Причинителят на бактериалното почерняване на пло-довете може да се запазва в семената на кориандъра и в растителните остатъци.

Церкоспороза – *Cercospora coriandri*

Патогенът образува петна по листата и цветовете на кориандъ-ра. По листата петната са ограничени от нерватурата, а по цвето-носите могат да се наблюдават на-дължни кафяви петна, които могат да ги обхванат пръстеновидно. По нападнатите растителни части се образува сиво-бял спорообразуващ налеп. Инфектирането на растенията става само при наличие на капка вода. При умерено хладно и дъждов-но време гъбата може напълно да компрометира реколтата. Патогенът се запазва със семената и растителните остатъци.

Рамулариоза – *Ramularia coriandri*

Заболяването се явява в отделни години, но може да компрометира реколтата. Развива се през целия вегетационен период, като напад всички надземни части на растението. По листата, стъблата, бутоните, цветовете и плодовете се образуват кафяви некротични петна. При влажно време бутоните и цветовете загиват за няколко дни и растенията придобиват вид на овъглени. Първоначално заболяването се явява на огнища, но при благоприятни условия обхваща целия посев. За бързото му разпространяване допринася късият инкубационен период около 3 дни и обилното конидийно спороношение на причинителя. Конидиите могат да осъществяват вторични заразявания на растенията през цялата вегетация. Гъбата се запазва с инфектираните семена и растителните остатъци.

Краставична мозайка – *Cucumber mosaic virus*

Симптомите, причинени от CMV по кориандъра, се проявяват като силно изоставане в растежа на болните растения спрямо здравите. Заразените растения придобиват втрънчен вид поради скъсяване на междувъзлията и струпване на листата. Долните листа са почти изцяло хлоротични и само покрай главните жилки се запазват зелени ивици. По периферията си листата почервяват и засъхват от долу на горе. По време на вегетацията ви-русът се пренася от листните въш-ки (*Myzus persicae*, *Aphis fabae*, *Aphis gossypii*).

В България се срещат и други болести по кориандъра, но те нямат стопанско значение. Съобщени са две фитопатогенни гъби от род *Erysiphe* – *Erysiphe umbeliferarum* f.sp. *coriandri* и *Erysiphe poligoni* DC, причинители на брашнеста мана по етеричномаслените култури. По корените на растенията най-често се развиват гъби от род *Rhizoctonia* – *Rhizoctonia solani* и *Rhizoctonia bataticola*, причиняващи кореново гниене на растенията. Кориандърът се напада от редица патогени, голяма част от които не са идентифицирани в България. Ето защо е необходимо постоянно да се извършват наблюдения относно развитието и разпространението на болестите по културата с цел разработване на правилни растителнозащитни мероприятия

Борба с болестите по кориандъра

За опазването на кориандъра от болести и получаването на здрава и качествена реколта е необходимо да се спазват следните агротехнически мероприятия:

- Унищожаване на всички растителни остатъци в края на вегетационния сезон.
- Необходимо е 2–3-годишно сеитбообръщение.
- Използване на здрави семена.
- Засяването на кориандъра да става в оптимални срокове и в оптимална гъстота.
- Отглеждането на културата да се извършва при условия на висок агрофон.
- Отстраняване на първично болните вирусни растения.

Редуването на контактни и системни фунгициди дава отличен резултат срещу болестите по кориандъра.

Списание „Растителна защита”, бр. 8-9/2013